

**Ekonomski fakultet / Ekonomija, smjer Menadžment / BIZNIS**

|                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                 |                          |                            |
|-------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|--------------------------|----------------------------|
| <b>Naziv predmeta:</b>                          | BIZNIS                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                 |                          |                            |
| <b>Šifra predmeta</b>                           | <b>Status predmeta</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | <b>Semestar</b> | <b>Broj ECTS kredita</b> | <b>Fond časova (P+V+L)</b> |
| 8                                               | Obavezan                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | 2               | 4                        | 2+2+0                      |
| <b>Studijski programi za koje se organizuje</b> | Ekonomija, smjer Menadžment                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                 |                          |                            |
| <b>Uslovljenost drugim predmetima</b>           | Nema uslova za prijavljivanje i slušanje predmeta                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                 |                          |                            |
| <b>Ciljevi izučavanja predmeta</b>              | Predmet ima za cilj da studenti shvate i razumiju biznis kao način razmišljanja i ponašanja. Naime, osnovni cilj predmeta je da omogući studentima razumijevanje značaja i uloge biznisa i preduzetništva u savremenom poslovnom okruženju, kao i savladavanje bazičnih znanja i ključnih vještina za pokretanje i uspješno vođenje sopstvenog biznisa. Namjera je da se studenti osposobe za samostalnu procjenu poslovnih šansi, njihovu tržišnu valorizaciju, procjenu sopstvenih preduzetničkih (biznis) sposobnosti, kao i modeliranje biznis plana, čime se stvaraju preduslovi za uspješan preduzetnički menadžment, ne samo u okviru manjih preduzetničkih poduhvata, već i uslovima konkretne ekonomske stvarnosti većih organizacija.                                                                                                                                                                   |                 |                          |                            |
| <b>Ishodi učenja</b>                            | Nakon što student položi ovaj ispit, biće u mogućnosti da: Opiše osnovne kategorije biznisa i preduzetničkog poduhvata; Objasni biznis kroz sposobnost uočavanja šansi i prepozna ključne poslove (zadatke) vlasnika biznisa (preduzetnika); Ukaže na osobine i karakteristike vlasnika biznisa (preduzetnika) i opiše ključne faktore preduzetničkog procesa; Govori o prirodi poslovnih (biznis) šansi, izvorima biznis ideja, metodama za uočavanje šansi i načinu donošenja biznis odluke; Objasni inovaciju kao determinantu biznisa, opiše proces inovacija i ukaže na vrste inovacija; Analizira resurse kao determinantu biznisa i opiše biznis (preduzetničku) infrastrukturu; Razvije model biznis plana (formu i sadržaj za konkretnu ideju tj. preduzeće); Klasifikuje opšte i specifične modele finansiranja biznisa, kao i moguće varijante u kreiranju biznisa, kroz svjetsku i nacionalnu praksu. |                 |                          |                            |
| <b>Ime i prezime nastavnika i saradnika</b>     | Dr Boban Melović, vanredni profesor                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                 |                          |                            |
| <b>Metod nastave i savladanja gradiva</b>       | Eksplikacije teorijskih postulata, studije slučajeva (inostrane i domaće), eseji, debate, praktične radionice (izrada biznis plana i sl.), diskusije na časovima i sl.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                 |                          |                            |
| <b>Plan i program rada</b>                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                 |                          |                            |
| Pripremne nedjelje                              | Priprema i upis semestra                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                 |                          |                            |
| I nedjelja, pred.                               | Uvod u biznis – osnovne kategorije i pojmovo određanje biznisa i preduzetničkog poduhvata; Istorijski razvoj preduzetništva (biznisa) – klasične i savremene teorije;                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                 |                          |                            |
| I nedjelja, vježbe                              | Uvod u biznis – osnovne kategorije i pojmovo određanje biznisa i preduzetničkog poduhvata; Istorijski razvoj preduzetništva (biznisa) – klasične i savremene teorije;                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                 |                          |                            |
| II nedjelja, pred.                              | Priroda biznisa (preduzetništva); Biznis kao sposobnost uočavanja šansi; Poslovi (zadaci) vlasnika biznisa; Upravljanje biznisom; Preduzetnički menadžment i biznis stejkholderi;                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                 |                          |                            |
| II nedjelja, vježbe                             | Priroda biznisa (preduzetništva); Biznis kao sposobnost uočavanja šansi; Poslovi (zadaci) vlasnika biznisa; Upravljanje biznisom; Preduzetnički menadžment i biznis stejkholderi;                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                 |                          |                            |
| III nedjelja, pred.                             | Klasifikacija (tipovi) vlasnika biznisa (preduzetnika); Preduzetništvo vs small business; Osobine i karakteristike vlasnika biznisa (preduzetnika); Ciljevi biznisa; Biznis (preduzetničke) vještine; Uticaj kulturoloških faktora na biznis; Biznis network;                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                 |                          |                            |
| III nedjelja, vježbe                            | Klasifikacija (tipovi) vlasnika biznisa (preduzetnika); Preduzetništvo vs small business; Osobine i karakteristike vlasnika biznisa (preduzetnika); Ciljevi biznisa; Biznis (preduzetničke) vještine; Uticaj kulturoloških faktora na biznis; Biznis network;                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                 |                          |                            |
| IV nedjelja, pred.                              | Biznis (preduzetnički) proces; Poslovna ideja vs poslovna prilika; Faktori preduzetničkog (biznis) procesa; Mitovi o preduzetništvu (biznisu);                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                 |                          |                            |
| IV nedjelja, vježbe                             | Biznis (preduzetnički) proces; Poslovna ideja vs poslovna prilika; Faktori preduzetničkog (biznis) procesa; Mitovi o preduzetništvu (biznisu);                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                 |                          |                            |
| V nedjelja, pred.                               | Tradicionalna karijera vs biznis (preduzetnička) karijera; Proces iniciranja biznisa;                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                 |                          |                            |
| V nedjelja, vježbe                              | Tradicionalna karijera vs biznis (preduzetnička) karijera; Proces iniciranja biznisa;                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                 |                          |                            |
| VI nedjelja, pred.                              | Biznis šansa – priroda poslovnih šansi; Inovacija kao determinanta biznisa; Izvori biznis ideja; Metode i tehnike uočavanja i analize poslovnih šansi;                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                 |                          |                            |
| VI nedjelja, vježbe                             | Biznis šansa – priroda poslovnih šansi; Inovacija kao determinanta biznisa; Izvori biznis ideja; Metode i tehnike uočavanja i analize poslovnih šansi;                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                 |                          |                            |
|                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                 |                          |                            |

|                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| VII nedjelja, pred.                                                                                                                                                                                        | Preduzetnički (biznis) rizik; Biznis odluke; Proces inovacija; Vrste inovacija u biznisu;                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| VII nedjelja, vježbe                                                                                                                                                                                       | Preduzetnički (biznis) rizik; Biznis odluke; Proces inovacija; Vrste inovacija u biznisu;                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| VIII nedjelja, pred.                                                                                                                                                                                       | Resursi kao determinanta biznisa; Biznis (preduzetnička) infrastruktura; Priprema za kolokvijum                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| VIII nedjelja, vježbe                                                                                                                                                                                      | I KOLOKVIJUM                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| IX nedjelja, pred.                                                                                                                                                                                         | Organizovanje biznis aktivnosti; Promjene kao determinanta biznisa; Kontrola resursa u biznisu; Savremene forme organizovanja biznisa; Životni ciklus biznisa; Biznis i tržište – odnos i hijerarhija;                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| IX nedjelja, vježbe                                                                                                                                                                                        | Organizovanje biznis aktivnosti; Promjene kao determinanta biznisa; Kontrola resursa u biznisu; Savremene forme organizovanja biznisa; Životni ciklus biznisa; Biznis i tržište – odnos i hijerarhija;                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| X nedjelja, pred.                                                                                                                                                                                          | Kriza biznisa – uzroci, posledice i moguća rješenja (solucije); Vrste biznis kriza;                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| X nedjelja, vježbe                                                                                                                                                                                         | Kriza biznisa – uzroci, posledice i moguća rješenja (solucije); Vrste biznis kriza;                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| XI nedjelja, pred.                                                                                                                                                                                         | Faktori uspjeha novog biznisa; Mjerenje uspjeha u biznisu; Komuniciranje u biznisu; Motivacija (sistem nagrađivanja) u biznisu; Biznis i društvena odgovornost - poslovni rezultati i biznis etika. Kontrola biznis aktivnosti;                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| XI nedjelja, vježbe                                                                                                                                                                                        | Faktori uspjeha novog biznisa; Mjerenje uspjeha u biznisu; Komuniciranje u biznisu; Motivacija (sistem nagrađivanja) u biznisu; Biznis i društvena odgovornost - poslovni rezultati i biznis etika. Kontrola biznis aktivnosti;                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| XII nedjelja, pred.                                                                                                                                                                                        | Biznis plan; Izrada biznis plana – forma i sadržaj biznis plana; Osposobljavanje studenata za samostalnu izradu biznis planova, pripreme za takmičenja itd.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| XII nedjelja, vježbe                                                                                                                                                                                       | Biznis plan; Izrada biznis plana – forma i sadržaj biznis plana; Osposobljavanje studenata za samostalnu izradu biznis planova, pripreme za takmičenja itd.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| XIII nedjelja, pred.                                                                                                                                                                                       | Iniciranje novog biznisa; Izbor forme vlasništva biznisa; Pravni aspekti upravljanja biznisom; Pozicioniranje biznisa na tržištu;                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| XIII nedjelja, vježbe                                                                                                                                                                                      | Iniciranje novog biznisa; Izbor forme vlasništva biznisa; Pravni aspekti upravljanja biznisom; Pozicioniranje biznisa na tržištu;                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| XIV nedjelja, pred.                                                                                                                                                                                        | Finansiranje biznisa; Modeli finansiranja biznisa (poslovnog poduhvata); Podrška razvoju biznisa i preduzetništva – svjetska i nacionalna praksa; Specifični modeli razvoja biznisa - Naučno-tehnološko parkovi, Biznis inkubatori i Klasteri; Socijalno preduz                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| XIV nedjelja, vježbe                                                                                                                                                                                       | Finansiranje biznisa; Modeli finansiranja biznisa (poslovnog poduhvata); Podrška razvoju biznisa i preduzetništva – svjetska i nacionalna praksa; Specifični modeli razvoja biznisa - Naučno-tehnološko parkovi, Biznis inkubatori i Klasteri; Socijalno preduz                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| XV nedjelja, pred.                                                                                                                                                                                         | Moguće varijante u kreiranju biznisa; Kupovina postojećeg biznisa; Pokretanje novog biznisa; Franšizing kao model razvoja biznisa; Merdžeri i akvizicije kao model upravljanja rastom biznisa; Izlazak iz biznisa – napuštanje biznisa; Biznis i nova ekonomska                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| XV nedjelja, vježbe                                                                                                                                                                                        | II KOLOKVIJUM                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| <b>Opterećenje studenta</b>                                                                                                                                                                                | Ukupno opterećenje za predmet: 4 x 30 = 120 sati; Struktura: Nastava i završni ispit:: 5,3 x 16 nedjelja = 85,3 sati Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera): 5,3x2 = 10,6 sata; Dopunski rad za pripremu i polaganje ispita u popravnom roku: 24,1 sati.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| <b>Nedjeljno</b>                                                                                                                                                                                           | <b>U toku semestra</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| <b>4 kredita x 40/30=5 sati i 20 minuta</b><br>2 sat(a) teorijskog predavanja<br>0 sat(a) praktičnog predavanja<br>2 vježbi<br><b>1 sat(a) i 20 minuta</b><br>samostalnog rada, uključujući i konsultacije | Nastava i završni ispit:<br><b>5 sati i 20 minuta x 16 =85 sati i 20 minuta</b><br>Neophodna priprema prije početka semestra (administracija, upis, ovjera):<br><b>5 sati i 20 minuta x 2 =10 sati i 40 minuta</b><br>Ukupno opterećenje za predmet:<br><b>4 x 30=120 sati</b><br>Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 do 30 sati (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmet)<br><b>24 sati i 0 minuta</b><br>Struktura opterećenja: <b>85 sati i 20 minuta (nastava), 10 sati i 40 minuta (priprema), 24 sati i 0 minuta (dopunski rad)</b> |
| <b>Obaveze studenta u toku nastave</b>                                                                                                                                                                     | Studenti su obavezni da redovno prisustvuju nastavi i rade planirane kolokvijume, eseje, seminarske i praktične radove.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| <b>Konsultacije</b>                                                                                                                                                                                        | Poslije časova predavanja i u zvaničnim terminima konsultacija objavljenim na sajtu fakulteta.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| <b>Literatura</b>                                                                                                                                                                                          | Dr Boban Melović, Biznis i preduzetništvo, Ekonomski fakultet, Podgorica, 2014, hrestomatija; Dodatna literatura: Dr Dragan Lajović i saradnici, Uvod u biznis, Ekonomski fakultet, Podgorica, 2012, hrestomatija; Dr Blagoje Paunović, Preduzetništvo i upravljanje malim preduzećima, Ekonomski                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |

|                                              |                   |                                                                                                                                                                                   |                                               |                                               |                                               |                           |
|----------------------------------------------|-------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------|-----------------------------------------------|-----------------------------------------------|---------------------------|
|                                              |                   | fakultet Beograd, 2012; Programi usavršavanja Entrepreneurship - London Business School; Programi GEM - Global Entrepreneurship Monitor.                                          |                                               |                                               |                                               |                           |
| <b>Oblici provjere znanja i ocjenjivanje</b> |                   | Struktura ocjene formira se na bazi sljedećih elemenata: Dva kolokvijuma sa po 30 poena. Eseji/Debate - 10 poena; Biznis plan - 10 poena. Završni (usmeni) dio ispita - 20 poena. |                                               |                                               |                                               |                           |
| <b>Posebne naznake za predmet</b>            |                   |                                                                                                                                                                                   |                                               |                                               |                                               |                           |
| <b>Napomena</b>                              |                   | Dodatne informacije se mogu dobiti kod predmetnog nastavnika.                                                                                                                     |                                               |                                               |                                               |                           |
| <b>Ocjena:</b>                               | F                 | E                                                                                                                                                                                 | D                                             | C                                             | B                                             | A                         |
| <b>Broj poena</b>                            | manje od 50 poena | više ili jednako 50 poena i manje od 60 poena                                                                                                                                     | više ili jednako 60 poena i manje od 70 poena | više ili jednako 70 poena i manje od 80 poena | više ili jednako 80 poena i manje od 90 poena | više ili jednako 90 poena |